

‘Op den akker des doods, waar allen gelijk worden ...’

Citation for published version (APA):

Heemels, M. (2016). ‘Op den akker des doods, waar allen gelijk worden ...’: begraafcultuur in Roermond 1870-1940. [, Maastricht University]. Uitgeverij Verloren. <https://doi.org/10.26481/dis.20160916mh>

Document status and date:

Published: 01/01/2016

DOI:

[10.26481/dis.20160916mh](https://doi.org/10.26481/dis.20160916mh)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Document license:

Unspecified

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the “Taverne” license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Stellingen
behorende bij het proefschrift

‘Op den akker des doods, waar allen gelijk worden ...’

Begraafcultuur in Roermond, 1870-1940

MAURICE HEEMELS

Universiteit Maastricht, 16 september 2016

- 1 Het systeem van classificatie bij begrafenis in de Sint-Christoffelkerk en op begraafplaats ‘Nabij Kapel in ’t Zand’ werd gebruikt om statusverschillen bij leven en na de dood te etaleren.
- 2 Door de indeling in begraafklassen kunnen negentiende- en vroeg-twintigste-eeuwse begraafplaatsen worden beschouwd als ‘microkosmos’ van de samenleving waarvoor ze als dodenakker dienden. Archiefonderzoek naar de klassenindeling van de begravenen maakt een reconstructie van de sociale verhoudingen in steden en dorpen in die periode mogelijk.
- 3 Uitspraken over het verband tussen rooms-katholicisme en de keuze voor neogotiek als grafstijl in het Rijnland in de dissertatie van Stöcker zijn onvoldoende gefundeerd omdat zij niet gebaseerd zijn op onderzoek naar de levensbeschouwing van de begravenen en hun grafstijlen op de Rijnlandse begraafplaatsen.

Stöcker, W., *Die letzten Räume. Sterbe- und Bestattungskultur im Rheinland seit dem späten 18. Jahrhundert* (Keulen 2006).
- 4 Onderzoek in de registers van begraven laat zien dat er in de Roermondse samenleving tussen 1870 en 1940 sprake was van opwaartse sociale mobiliteit, uiting van zowel een zich geleidelijk verbeterende sociale positie van de begravenen als de groeiende wens om die ook na de dood te tonen.
- 5 Het tijdens rooms-katholieke begrafenisdiensten lange tijd gezongen slotlied ‘In paradisum deducant te Angeli’ symboliseerde tot ver in de twintigste eeuw de hoop van gelovigen op eeuwig leven in de hemel. Daarbij kon via de kerkelijke praktijk van *piae foundationes* een kleine groep Roermondse heren rekenen op extra hulp uit ‘het rijk der levenden’.
- 6 Met name de publieke onderdelen van de Roermondse begraafcultuur tussen 1870 en 1940 boden uitgebreide kansen voor bevestiging van de bestaande sociale orde.
- 7 Weten is niet genoeg. Historische feitenkennis is belangrijk, maar heeft voor de leraar geschiedenis en zijn leerlingen slechts nut als zij wordt gebruikt tijdens ‘historisch denken’: verzamelen, ordenen, verklaren en beeldvormen.
- 8 Ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs in het algemeen en het schoolvak geschiedenis in het bijzonder vragen van leraren geschiedenis (in opleiding) kennis van en vaardigheden in aanpalende vakgebieden zoals aardrijkskunde en economie.
- 9 Historische begraafplaatsen lenen zich prima voor ‘veldwerk’ in het kader van het schoolvak geschiedenis. In deze vorm van omgevings- of erfgoedonderwijs kan de klassenmaatschappij zoals die in de negentiende en vroege twintigste eeuw bestond worden geïllustreerd.
- 10 Zelfs de dood heeft niet het eeuwige leven.

Stellingen
behorende bij het proefschrift

‘Op den akker des doods, waar allen gelijk worden ...’

Begraafcultuur in Roermond, 1870-1940

MAURICE HEEMELS

Universiteit Maastricht, 16 september 2016

- 1 Het systeem van classificatie bij begrafenissen in de Sint-Christoffelkerk en op begraafplaats ‘Nabij Kapel in ’t Zand’ werd gebruikt om statusverschillen bij leven en na de dood te etaleren.
- 2 Door de indeling in begraafklassen kunnen negentiende- en vroeg-twintigste-eeuwse begraafplaatsen worden beschouwd als ‘microkosmos’ van de samenleving waarvoor ze als dodenakker dienden. Archiefonderzoek naar de klassenindeling van de begravenen maakt een reconstructie van de sociale verhoudingen in steden en dorpen in die periode mogelijk.
- 3 Uitspraken over het verband tussen rooms-katholicisme en de keuze voor neogotiek als grafstijl in het Rijnland in de dissertatie van Stöcker zijn onvoldoende gefundeerd omdat zij niet gebaseerd zijn op onderzoek naar de levensbeschouwing van de begravenen en hun grafstijlen op de Rijnlandse begraafplaatsen.

Stöcker, W., *Die letzten Räume. Sterbe- und Bestattungskultur im Rheinland seit dem späten 18. Jahrhundert* (Keulen 2006).
- 4 Onderzoek in de registers van begraven laat zien dat er in de Roermondse samenleving tussen 1870 en 1940 sprake was van opwaartse sociale mobiliteit, uiting van zowel een zich geleidelijk verbeterende sociale positie van de begravenen als de groeiende wens om die ook na de dood te tonen.
- 5 Het tijdens rooms-katholieke begrafenisdiensten lange tijd gezongen slotlied ‘In paradisum deducant te Angeli’ symboliseerde tot ver in de twintigste eeuw de hoop van gelovigen op eeuwig leven in de hemel. Daarbij kon via de kerkelijke praktijk van *piae foundationes* een kleine groep Roermondse heren rekenen op extra hulp uit ‘het rijk der levenden’.
- 6 Met name de publieke onderdelen van de Roermondse begraafcultuur tussen 1870 en 1940 boden uitgebreide kansen voor bevestiging van de bestaande sociale orde.
- 7 Weten is niet genoeg. Historische feitenkennis is belangrijk, maar heeft voor de leraar geschiedenis en zijn leerlingen slechts nut als zij wordt gebruikt tijdens ‘historisch denken’: verzamelen, ordenen, verklaren en beeldvormen.
- 8 Ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs in het algemeen en het schoolvak geschiedenis in het bijzonder vragen van leraren geschiedenis (in opleiding) kennis van en vaardigheden in aanpalende vakgebieden zoals aardrijkskunde en economie.
- 9 Historische begraafplaatsen lenen zich prima voor ‘veldwerk’ in het kader van het schoolvak geschiedenis. In deze vorm van omgevings- of erfgoedonderwijs kan de klassenmaatschappij zoals die in de negentiende en vroege twintigste eeuw bestond worden geïllustreerd.
- 10 Zelfs de dood heeft niet het eeuwige leven.